

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Історія та археологія: історія. Охорона історико-культурної спадщини»

Першого рівня вищої освіти

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

за спеціальністю 032 Історія та археологія

галузі знань 03 Гуманітарні науки

Кваліфікація: Бакалавр історії та археології за спеціалізацією

«Історія. Охорона історико-культурної спадщини»

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ

РАДОЮ ІДГУ

Голова вченої ради

Я. В. Кічук

(протокол № 1 від «31» травня 2018 р.)

Освітня програма вводитьься в дію з 01.09. 2018 р.

Ректор Я. В. Кічук

(наказ № 1/12 від «31» травня 2018 р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

1. Навчально-методична рада ІДГУ

протокол № 6 від «12» травня 2018 р.

Голова навчально-методичної ради ІДГУ Н. М. Кольцун Кольцун Н. М.

2. Вчена рада факультету української філології та соціальних наук

протокол № 7 від «26» квітня 2018 р.

Голова вченої ради факультету Л. В. Чорна Чорна Л. В.

3. Навчально-методична рада факультету української філології та соціальних наук

протокол № 4 від «11» квітня 2018 р.

Голова навчально-методичної ради факультету І. Б. Циганок Циганок І. Б.

4. Кафедра української і всесвітньої історії та культури

протокол № 9 від «27» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри В. Г. Церковна Церковна В. Г.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Керівник проектної групи (гарант освітньої програми): Дроздов Віктор Володимирович, кандидат історичних наук, доцент кафедри української і всесвітньої історії та культури;
2. Церковна Віра Георгіївна, кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри української і всесвітньої історії та культури;
3. Чорна Ліана Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри української і всесвітньої історії та культури, декан факультету української філології та соціальних наук;

Інформація про зовнішню апробацію:

1. Рецензент: Бруяко Ігор Вікторович, доктор історичних наук, старший науковий співробітник, директор Одеського археологічного музею Національної академії наук України

1. Профіль освітньої програми

<i>1 – Загальна інформація</i>	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Ізмаїльський державний гуманітарний університет, факультет української філології та соціальних наук, кафедра української і всесвітньої історії та культури
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Кваліфікація: бакалавр історії та археології за спеціалізацією «Історія. Охорона історико-культурної спадщини»
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма першого рівня вищої освіти «Історія та археологія: історія. Охорона історико-культурної спадщини»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання – 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Первинна акредитація планується у 2022 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітнього ступеня бакалавра)
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	01.07.2022
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://idgu.edu.ua/ects
<i>2 – Мета освітньої програми</i>	
Метою освітньої програми є оволодіння фундаментальними знаннями про національну і всесвітню історію, ключовими теоретико-методологічними засадами і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, формування здатностей застосовувати набуті знання для збереження та використання культурного спадку, вирішення актуальних проблем сьогодення, вироблення навичок виявлення, опрацювання та інтерпретації об'єктів матеріальної та нематеріальної культурної спадщини.	
<i>3 – Характеристика освітньої програми</i>	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Гуманітарні науки / Історія та археологія / Історія, охорона історико-культурної спадщини
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна, орієнтація на знання та розуміння історичного процесу з акцентом на вивченні історії України та європейської цивілізації, а також основ збереження й охорони історико-культурної спадщини.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна вища освіта в галузі гуманітарних наук, спеціальності «Історія та археологія». Ключові слова: система знань про історичне минуле України та людства, причино-наслідковий

	зв'язок історичних подій і процесів, тенденції історичного поступу та закономірності функціонування людського суспільства, історико-культурна спадщина.
Особливості програми	Програма містить теоретичну і практичну складові, базується на сучасних підходах у вивченні історичного процесу. Здобувач вищої освіти має можливість отримати знання з основ пам'яткознавства, музеєзнавства та архівознавства, етнології та історичного краєзнавства, правових засад та державного управління сферою охорони історико-культурної спадщини, прослухавши блок вибіркового дисциплін освітньої програми «Історія та археологія: історія. Охорона історико-культурної спадщини».
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр історії та археології може займати первинні посади згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010: 2443.2 – історик, історик (економіка), історик (політика), історик (суспільні відносини), консультант з питань історії; 2431.2 – архівіст, експерт з комплектування музейного та виставочного фонду, зберігач експонатів, зберігач фондів; 2441.1 – антрополог; 2442.2 – археограф, археолог, етнолог, палеограф; 2320 – вчитель-стажист середнього навчально-виховного закладу.
Подальше навчання	Особа, яка здобула вищу освіту першого (бакалаврського) рівня, має право продовжити навчання за другим (магістерським) рівнем.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання; персоналізований підхід до кожного студента; зорієнтованість на вирішенні індивідуальної навчальної проблеми. Організаційні форми: лекції, семінари, індивідуальні заняття, самостійна робота, практична робота.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за чотирибальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-рівневою шкалою (зараховано / не зараховано), 100-бальною шкалою. Форми контролю: поточний, проміжний (модульний), підсумковий (семестровий), захист практик, атестаційний екзамен, кваліфікаційна робота.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 2. Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації. ЗК 3. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення.

	<p>ЗК 4. Здатність раціонально організовувати власну діяльність та ефективно використовувати час.</p> <p>ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 6. Здатність відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім.</p> <p>ЗК 7. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.</p> <p>ЗК 8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації.</p> <p>ЗК 9. Здатність використовувати знання англійської мови в освітній діяльності.</p> <p>ЗК 10. Навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури. Дотримання стандартів академічного оформлення тексту.</p> <p>ЗК 11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 12. Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.</p> <p>ЗК 13. Здатність працювати в колективі та самотійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам.</p> <p>ЗК 14. Здатність життєво й фахово реалізувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства.</p> <p>ЗК 15. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність володіти знаннями, орієнтуватися в методології вивчення світової та вітчизняної історії від давніх цивілізацій до сучасності.</p> <p>ФК 2. Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.</p> <p>ФК 3. Критичне усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.</p> <p>ФК 4. Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією.</p> <p>ФК 5. Здатність опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як: бібліографічні довідники, пугівники до архівних</p>

	<p>фондів, архівні описи та посилання на електронні ресурси.</p> <p>ФК 6. Здатність виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проектів.</p> <p>ФК 7. Здатність використовувати різноманітні методи виявлення та опрацювання історичних і археологічних джерел, зокрема, інструментарій спеціальних історичних дисциплін, новітні комп'ютерні технології для пошуку та обробки історичних або пов'язаних із ними даних.</p> <p>ФК 8. Фахові знання та професійні навички роботи з виявлення, опрацювання та охорони матеріальної і нематеріальної культурної спадщини.</p> <p>ФК 9. Усвідомлення особливостей розвитку людства у дописемний період його історії та володіння базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях.</p> <p>ФК 10. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.</p> <p>ФК 11. Вміння коментувати, анотувати або редагувати тексти і документи відповідно до певних критеріїв; представити результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію.</p> <p>ФК 12. Знання і володіння на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у закладах освіти різних типів.</p> <p>ФК 13. Здатність здійснювати відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів.</p> <p>ФК 14. Знання правил археографічної, архівної та музейної роботи, принципів експонування артефактів і підготовки тематико-експозиційного плану.</p> <p>ФК 15. Здатність розвивати соціальне усвідомлення ролі історико-культурної спадщини.</p> <p>ФК 16. Здатність провадити інноваційну діяльність в пам'яткоохоронній діяльності.</p>
7 – Програмні результати навчання	
Знання та розуміння	<p>ПРН 1. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології.</p> <p>ПРН 2. Запам'ятовувати та відтворювати найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу і людства загалом.</p> <p>ПРН 3. Відтворювати наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії.</p> <p>ПРН 4. Інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел (археологічні артефакти, архівні документи, усні свідчення, музейні експонати, періодика, наукові праці тощо).</p> <p>ПРН 5. Визначати основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди.</p>

	<p>ПРН 6. Володіння достатніми знаннями в галузях, пов'язаних з організацією збереження, інтерпретації та використання історико-культурної спадщини.</p> <p>ПРН 7. Аналізувати відмінності в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.</p> <p>ПРН 8. Аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.</p>
<p>Застосування знань та розумінь</p>	<p>ПРН 9. З'ясовувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про них.</p> <p>ПРН 10. Знаходити необхідний фактичний матеріал для конкретного історичного дослідження.</p> <p>ПРН 11. Обґрунтовувати вибір методики опрацювання речових джерел і текстів.</p> <p>ПРН 12. Організувати практичне вирішення проблем історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.</p> <p>ПРН 13. Визначати взаємозалежності глобалізаційних процесів і міжнаціональних та міжетнічних відносин.</p> <p>ПРН 14. Досліджувати життя та діяльність конкретних людей у контексті їхньої історичної доби.</p> <p>ПРН 15. Розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну і розповідну форму отриманим знанням.</p> <p>ПРН 16. Інтегрувати досягнення інших гуманітарних наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.</p> <p>ПРН 17. Пояснювати значення культурного спадку для розвитку людства в цілому та окремих спільнот.</p> <p>ПРН 18. Робити висновки про результати діяльності осіб, спільнот та структур у конкретні історичні епохи.</p> <p>ПРН 19. Порівнювати здобутки наукових шкіл при вирішенні актуальних проблем історії та археології.</p> <p>ПРН 20. Пояснювати важливість демократичних цінностей, вироблених у процесі історичного розвитку.</p> <p>ПРН 21. Здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації і рівня розвитку особистості, володіти сучасними методами викладання історії в умовах формування нової парадигми середньої та вищої школи.</p> <p>ПРН 22. Використовувати знання спеціальних історичних дисциплін, археології, культурної антропології та етнології для ґрунтового вивчення розвитку цивілізації від її зародження до сучасного стану.</p>
<p>Комунікація</p>	<p>ПРН 23. Демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі.</p> <p>ПРН 24. Встановлювати ефективну комунікацію з представниками різноманітних субкультур.</p> <p>ПРН 25. Дотримуватись концепції міжнаціонального та міжкультурного діалогу в Україні.</p>
<p>Автономія і відповідальність</p>	<p>ПРН 26. Відповідати сучасним вимогам до організації навчального процесу, вміти самостійно організувати</p>

	<p>освітній процес в закладах освіти.</p> <p>ПРН 27. Самостійно формулювати предмет, мету та завдання наукового дослідження, використовувати загальнонаукові та спеціальні методи історичного дослідження в науково-дослідній діяльності.</p> <p>ПРН 28. Демонструвати самостійність і відповідальність при виконанні функціональних обов'язків.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними працівниками, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, складає понад 50% від загальної кількості годин (які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора – понад 10%); науково-педагогічних працівників, які є визнаними професіоналами з досвідом практичної роботи за фахом – понад 10%
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість аудиторним фондом, комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, необхідними для виконання навчальних планів; мінімальний відсоток кількості аудиторій з мультимедійним обладнанням відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. Наявність соціально-побутової інфраструктури: бібліотеки, у тому числі читального залу; пунктів харчування актового залу; спортивного залу; спортивних майданчиків; медичного пункту. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком – 100%
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне забезпечення: бібліотечний ресурс (фахова література, вітчизняні та закордонні фахові періодичні видання, в тому числі в електронному вигляді), електронний репозитарій, доступ до баз даних періодичних наукових видань, наявність веб-сайту ІДГУ, наявність електронного ресурсу Google Suite for Education. Навчально-методичне забезпечення: опис освітньої програми, початковий план, робочий навчальний план, робочі програми, комплекси навчально-методичного забезпечення, навчальні матеріали з кожної дисципліни навчального плану, програми практичної підготовки, робочі програм практик, методичні матеріали для проведення атестації здобувачів
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників у вітчизняних ВНЗ
Міжнародна кредитна мобільність	Universitatea Dunarea de Jos (Галац, Румунія) – угоди щодо семестрового академічного обміну, проведення спільного (паралельного) навчання і видачі дипломів, стажування науково-педагогічних працівників
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Філософія	4	екзамен
ОК 2.	Англійська мова	9	екзамен, залік
ОК 3.	Українська мова	6	залік
ОК 4.	Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень	4	залік
ОК 5.	Історія України та української культури	15	екзамен, залік
ОК 6.	Історія античної цивілізації	5	екзамен
ОК 7.	Історія західної цивілізації	14	екзамен
ОК 8.	Новітня історія країн Західної Європи	8	екзамен, залік
ОК 9.	Історія країн Центрально-Східної Європи	10	екзамен, залік
ОК 10.	Історія первісного суспільства	4	екзамен
ОК 11.	Історичне джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни	4	залік
ОК 12.	Археологія	5	екзамен
ОК 13.	Українська та зарубіжна історіографія	4	екзамен
ОК 14.	Основи педагогіки та психології	4	екзамен
ОК 15.	Методика викладання історії	4	екзамен
ОК 16.	Навчальна практика (археологічна)	3	захист
ОК 17.	Навчальна практика (музейна, архівна)	6	захист
ОК 18.	Виробнича практика (етнографічна)	6	захист
ОК 19.	Виробнича практика (дослідницька, педагогічна)	9	захист
ОК 20.	Підготовка кваліфікаційної роботи	6	захист
ОК 21.	Курсова робота з історії України	1	захист
ОК 22.	Курсова робота з всесвітньої історії	1	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		132	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (вибір факультету)</i>			
ВБ 1.1.	Основи пам'яткознавства	6	екзамен, залік
ВБ 1.2.	Музеєзнавство	5	екзамен
ВБ 1.3.	Архівознавство	4	екзамен
ВБ 1.4.	Історичне краєзнавство	4	залік
ВБ 1.5.	Етнологія	4	екзамен
ВБ 1.6.	Історико-культурна спадщина України	5	екзамен
ВБ 1.7.	Історія мистецтва	8	екзамен
ВБ 1.8.	Національні культові споруди України	3	залік
ВБ 1.9.	Правові засади та державне управління сферою охорони історико-культурної спадщини	4	залік
ВБ 1.10.	Пам'ятки містобудування та архітектури в Україні	4	залік

1	2	3	4
ВБ 1.11.	Курсова робота з охорони історико-культурної спадщини	1	захист
<i>Вибірковий блок 2 (вільний вибір студента)*</i>			
ВБ 2.1.	Етика та естетика / Історія релігій	4	залік
ВБ 2.2.	Інформаційно-комунікаційні технології за професійним спрямуванням / Мультимедіа технології та основи web-дизайну за професійним спрямуванням	4	залік
ВБ 2.3.	Самоменеджмент та управління особистою кар'єрою / Підприємництво та бізнес-культура	4	залік
ВБ 2.4.	Історична географія України / Українська етнографія	4	залік
ВБ 2.5.	Історія суспільно-політичної думки в Україні / Економічна історія України	4	залік
ВБ 2.6.	Історія Стародавнього Сходу / Військове мистецтво в добу античності та середньовіччя	4	залік
ВБ 2.7.	Історія країн Азії та Африки в середні віки / Цивілізації доколумбової Америки	4	залік
ВБ 2.8.	Історія Російської імперії / Історія Азії та Африки у нові та новітні часи	4	залік
ВБ 2.9.	Історія СРСР / Історія США та Канади	4	залік
ВБ 2.10.	Історія Першої світової війни / Історія балканських країн (XV-XX ст.)	4	залік
ВБ 2.11.	Історія Румунії та Молдови / Історія Бессарабії	4	залік
ВБ 2.12.	Міжнародні організації ХХ – початку ХХІ ст. / Історія «Холодної війни»	4	залік
ВБ 2.13.	Музеї України в системі охорони і збереження пам'яток історії та культури / Формування українського історичного середовища	4	залік
ВБ 2.14.	Історико-культурні пам'ятки Південної Бессарабії / Історико-культурні заповідники України	4	залік
ВБ 2.15.	Історія пам'яток охоронної справи України / Атрибуція та експертиза історико-культурних пам'яток	4	залік
Загальний обсяг вибірових компонентів:		108	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Історія та археологія: історія. Охорона історико-культурної спадщини» проводиться у формі: 1) атестаційного екзамену з історії з методикою викладання; 2) атестаційного екзамену з охорони історико-культурної спадщини; 3) публічного захисту кваліфікаційної роботи. Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр історії та археології за спеціалізацією «Історія. Охорона історико-культурної спадщини».

* Переліки дисциплін вільного вибору студентів щорічно затверджуються рішеннями вчених рад університету та факультетів і розміщуються на офіційному веб-сайті університету. Студенти можуть обрати сертифіковану програму з переліку, затвердженого рішенням вченої ради університету (обсяг – 24 кредити ЕКТС), та опанувати додаткові фахові компетентності.

2.2. Структурно-логічна схема ОП

